

KOEN VAN KERKHOVEN //
SECRETARIS-GENERAAL COC

De cao-voorstellen zijn een evenwichtige bundeling van kwantitatieve en kwalitatieve eisen die vaak heel vanzelfsprekend lijken, maar het nog steeds niet zijn in onderwijs.

Onderwijs-cao's in teken van werkbaar werk in kwaliteitsvol onderwijs

Coronamaatregelen, dat is wat vandaag in ieders hoofd rondwaart. De hele samenleving moet er zich naar gedragen. En wanneer we dat niet doen, worden we nog nerveuzer omdat de besmettingscijfers niet dalen. Maar dat neemt niet weg dat de onderwijsvakbonden ook nadenken over de werkomstandigheden in de postcoronaperiode. Want ook die baren ons zorgen. Daarom dienen we een eisenpakket in voor een nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst.

Meer dan ooit is duidelijk hoe cruciaal de rol van onderwijs is in de maatschappij. Daarom zijn bijkomende investeringen nodig. De insteek van deze cao-voorstellen is duidelijk. De onderwijsvakbonden vragen geen hoger loon voor het personeel, wel meer middelen om echt te kunnen inzetten op een hogere onderwijskwaliteit in combinatie met werkbaar werk. Want die kwaliteit kan alleen omhoog als de werkomgeving zich daartoe leent en als er wordt ingezet op het welzijn van de personeelsleden.

Concreet willen de vakbonden een volwaardige basisomkadering met bijkomende middelen voor de taken of opdrachten die er de afgelopen jaren bijkwamen. Op die manier kan het personeel zich op zijn kerntaak richten. En onderdelen van die kerntaak, zoals klassenraden en titularisuren, moeten opnieuw verrekend worden in de opdracht. Omkaderingsmiddelen voor die kerntaak mogen bovendien niet te pas en te onpas gebruikt worden voor andere doeleinden, want zo verhoogt de werkdruk en daalt de aantrekkelijkheid van onderwijs als werkplek.

In alle fasen van de loopbaan

En die aantrekkelijkheid moet echt omhoog. Daarom doen de vakbonden voorstellen voor een gefaseerde loopbaanontwikkeling die inspeelt op de ervaring, competenties, leeftijd en gezinssituatie van de personeelsleden. Heel concreet vragen ze om daarbij de werkbaarheid en de draagkracht van het personeel in onderwijs als uitgangspunt te nemen.

De vakbonden eisen dat er een duidelijk onderscheid komt tussen primaire en secundaire omkaderingsmiddelen en dat alle middelen worden aangewend waarvoor ze bedoeld zijn. De primaire middelen dienen om lestijden, lesuren, leraarsuren en uren-leraar mee te financieren, of kortweg: de kerntaak van de leraar. De secundaire middelen dienen

om alle overige taken uit te voeren. Personeelsleden moeten passend vergoed worden vanuit de secundaire omkaderingsmiddelen als ze taken en opdrachten krijgen die niet tot hun kerntaak behoren. Het gaat dan bijvoorbeeld over toezichten of vervangingen voor afwezige collega's. Maar ook beleids- en organisatie-ondersteunende taken moeten ingericht worden met die middelen. Een gevolg van die eis is een noodzakelijke verhoging van de secundaire omkaderingsmiddelen en een correcte afbakening van de kerntaken van de verschillende onderwijsambten.

Ook andere eisen staan in het teken van een verbeterde, professionele werkomgeving. Het voorzien van kwaliteitsvolle digitale middelen, het recht op deconnectie, het invoeren van een herbronningsperiode, het creëren van organieke ambten voor ICT-coördinator en beleidsondersteuner waar die nog niet bestaan, het oprichten van een mandaat preventieadviseur, het voorzien van omkaderingsmiddelen voor bijkomend ondersteunend personeel in deeltijds kunstonderwijs en basisonderwijs, meer betaalde vervangingen ... Voor elke bijkomende opdracht moeten nu en in de toekomst ook middelen voorzien worden.

Sociaal overleg

De schaalvergroting in het onderwijsveld vraagt meer overleg tussen de syndicaal afgevaardigden van de verschillende onderwijsinstellingen. Er is daardoor een bijkomend niveau ontstaan waarin afgevaardigden aan de slag moeten. Ook dat overleg moet gecoördineerd worden. Beslissingen met grote personeels- en andere gevolgen, zoals schaalvergroting, fusies van instellingen, bijkomende vestigingsplaatsen ... kunnen niet langer zonder degelijk overleg worden genomen. Er moet niet alleen in theorie, maar ook in de feiten een gelijkwaardige positie tussen alle partijen zijn om dergelijke gesprekken te kunnen voeren. Nochtans groeit het onevenwicht in de positie aan de onderhandelingstafels op elk niveau.

Door de toenemende verschuiving qua beslissingsbevoegdheden van het centrale naar het lokale niveau, eisen we (gedeeltelijke) vrijstelling voor syndicaal werk, zoals de Vlaamse regering die al terecht heeft toegekend in de basiseducatie en zoals die al langer bestaat in een aantal instellingen van

het hoger onderwijs. Werkgevers in onderwijs hebben baat bij een structureel overleg met een goed georganiseerde en geïnformeerde gesprekspartner. We moeten voorkomen dat het draagvlak voor een onderwijsbeleid en de reglementering bij de werknemers in onderwijs wegvalt door ontoereikende, onvolledige of zelfs foutieve informatie. En *last but not least*: ook de kwaliteit van het Vlaamse onderwijs zal baat hebben bij een goed georganiseerd en degelijk lokaal overleg. Lokaal gebeurt immers de implementatie van bijvoorbeeld eindtermen of andere maatregelen om de onderwijskwaliteit opnieuw te versterken. Lokaal moet gewerkt worden aan een draagvlak bij het onderwijspersoneel voor maatregelen. De werknemersvertegenwoordiging speelt daarbij een cruciale rol.

Drie eisencahiers¹

Naast het eisenpakket voor een nieuwe cao voor de sectoren die onder de decreten rechtspositie vallen (cao XI), dienen de vakbonden ook een eisenpakket in voor de basiseducatie (cao V) en het hoger onderwijs (cao VI). De drie eisencahiers bevatten gemeenschappelijke punten. Zo vragen we bijvoorbeeld naar een fietsvergoeding die gelijkgesteld is met die van de ambtenaren en ook naar een vergoeding voor het internetgebruik thuis. Ook willen we de drempel van de geldelijke ancienniteit afschaffen: de minimumleeftijd moet omlaag. Vandaag ligt die bijvoorbeeld voor een leraar met een bachelordiploma op 22 jaar en voor een met een masterdiploma op 24 jaar.

De cao-voorstellen zijn een evenwichtige bundeling van kwantitatieve en kwalitatieve eisen die vaak heel vanzelfsprekend lijken, maar het nog steeds niet zijn, in onderwijs. Het is op die manier dat de onderwijsvakbonden de werkdruk en arbeidsomstandigheden van de personeelsleden willen aanpakken, zodat onderwijsinstellingen in Vlaanderen voor iedereen aantrekkelijke werkplekken kunnen zijn, waar mensen volop kunnen inzetten op kwaliteitsvol onderwijs voor elke lerende.

Koen

1. Je kan de drie eisencahiers lezen op www.coc.be, onder het nieuwsbericht 'Vakbonden dienen eisencahiers in voor nieuwe onderwijs-cao's'.